

Pojęcie to stanowi niższe stadyum w rozwoju uczuć etycznych, ponieważ brak temu pojęciu wszelkiej wewnętrznej wartości. Rozstrzygają tu bowiem tylko czynniki wewnętrznej natury przede wszystkim potęga obyczaju i opinii publicznej, legalność postępowania, bynajmniej nie identyczna z moralnością.

Dr. Z. Gargas.

Polski zbiór swahelskich ludowych powieści. Zmarły w 1882 r. angielski misjonarz Edward Steere twierdzi w przedmowie do swoich Swahili Tales, London, 1870, str. VII, że były francuski konsul w Zanzibarze, Polak M. Jabłoński, który, zdaje się, również już umarł, zebrał w czasie swego pobytu w południowej Afryce mnóstwo swahelskich ludowych powieści i opowiadań zapisanych po polsku. (Porówn. Kleinere Schriften von Reinhold Köhler, Weimar, 1898, t. I, str. 520).

Czy nie są wiadome komu z czytelników „Ludu“ dalsze losy tego ciekawego zbioru?

J. Jaworskiej.

„Perepiczka“ jako środek przy zamawianiu gradu. W „Ludzie“ VI, str. 268 w opisie procesu o „perepiczkę z różnym zbożem“ w Trembowli 1763, oskarżeni nie podali, do czego chleb ten miał służyć a i wydawca p. Pazdro nie umiał także tego objaśnić. Dla tego podaję jako objaśnienie tę uwagę, że np. w Jabłince pod Maniawą słyszałem opowiadanie, że upieczony chleb z 9 potraw, które na wilię gotują się, służy zamawiaczom gradów do ich czarów. Zamawiacz gradu z sąsiedniego Kosmacza trzyma taki chleb w rękach przy zamawianiu i mruczy przytem swoją mołytwę.

Dr. R. F. Kaindl.

ROZBIORY i SPRAWOZDANIA.

Materyały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne. Kraków, 1896-1900, tomy I—IV. Nakład Akademii Umiejętności.

W miejsce »Zbioru wiadomości do antropologii krajowej,« wydawanego od roku 1877 staraniem komisji antropologicznej Akademii krakowskiej — od roku 1896 też komisja wydaje »Materyały archeologiczno-antropologiczne i etnograficzne,« których tom każdy rozpada się na dwa działy z osobną paginacją: na archeologiczny i etnograficzny. W niniejszym sprawozdaniu omówimy tylko ostatni dział.

Tom. I. 1896. zawiera prace:

S. Udzieli: Cholera w pojęciach ludu ziemi Sądeckiej (str. 1—4); krótka notatka; — następnie *L. Czarkowskiego:* Wzajemny stosunek stanów na Podlasiu (5—16), notatka omawiająca znaczenie wyrazów odnoszących się do określenia stanów. »Chłop« np. w ziemi Drohickiej uważa się »prawie za nieprzywoity« wyraz wśród ludu. Podaje autor również formułki tytułacy, zachowywanych